

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Ombudsman

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avp.ro> E-mail: avp@avp.ro

Domnului Marian Dobrică, Comisar șef de penitenciare

Director general al Administrației Naționale a Penitenciarelor

AVOCATUL POPORULUI

REGISTRATURA GENERALĂ

IEȘIRE Nr. 10189 / 2. NOV. 2017

RECOMANDAREA

nr. 42 din 2 noiembrie 2017

*referitoare la dispunerea măsurilor legale pentru reducerea supraaglomerării,
asigurarea condițiilor de detenție și de servire a hranei, precum și a asistenței medicale
corespunzătoare pentru persoanele private de libertate din Penitenciarul Iași*

În baza petițiilor primite de la persoane private de libertate din Penitenciarul Iași, instituția Avocatul Poporului, prin reprezentantul Centrului Zonal Bacău, a efectuat la data de 23 februarie 2017 o anchetă având ca obiect condițiile de detenție și tratamentul aplicat deținuților în Penitenciarul Iași.

Urmarea anchetei efectuate au rezultat următoarele: **penitenciarul avea o capacitate de 730 de persoane**, însă, din cauză că este singurul penitenciar din Moldova pentru deținuții cu regim de executare închis, **erau cazați 1314 deținuți, capacitatea de ocupare fiind de 180%**. Din cauza supraaglomerării camerelor, *nu puteau fi respectate standardele impuse de O.M.J. nr. 433/2010, de 4 mp, respectiv 6 mc aer. Drept urmare, supraaglomerarea atrăgea o serie de alte deficiențe, care nu puteau fi remediate. Situația din Penitenciarul Iași era cunoscută de factorii de decizie, însă lipsa fondurilor necesare construcției de noi incinte reprezenta principala cauză a supraaglomerării.*

Periodic, conducerea Penitenciarului Iași se adresa Administrației Naționale a Penitenciarelor cu propunerea de transfer a unor deținuți, pentru evitarea supraaglomerării, astfel una din măsurile luate de conducerea Penitenciarului Iași și aprobate de Administrația Națională a Penitenciarelor a constat în transferarea unor deținuți în alte penitenciare din țară, ceea ce a determinat scoaterea din camerele de cazare a unui număr

de aproximativ 215 paturi de la nivelul al treilea, din secțiile 7 și 8 (maximă siguranță), precum și din secția 1.

Din informațiile furnizate de personalul Penitenciarului Iași a reieșit că o parte a petenților nu se mai aflau în penitenciar la data efectuării anchetei, motivat de faptul că aceștia au fost eliberați sau transferați la alte penitenciare (Găești, Rahova, Vaslui, Tulcea).

În urma discuțiilor purtate cu deținuții aflați încă în penitenciar, au rezultat următoarele:

- erau nemulțumiți de condițiile de cazare din camere, indiferent că ocupau o cameră în care se respecta suprafața de 4 mp/persoană (camera E.8.9.), fie că ocupau o cameră în care fiecărui deținut îi revenea o suprafață de 1,3 mp (camera E. 6.5.);
- nemulțumirile persoanelor private de libertate se refereau la supraaglomerare, la lipsa mobilierului, la faptul că nu aveau unde lua masa, iar mâncarea oferită nu putea fi consumată, deoarece era necorespunzătoare din punct de vedere calitativ și cantitativ;
- la cabinetul medical nu erau programați decât cu foarte mare întârziere, nu primeau tratament sau consultații de fiecare dată când se prezentau, deși afecțiunile de care sufereau erau foarte vizibile și grave.

După finalizarea discuțiilor cu petenții, reprezentantul instituției Avocatul Poporului a vizitat un număr de șapte camere din secțiile 3, 6, 7 și 8 în care aceștia erau cazați.

Secțiile 1, 3, 4, 5 și 6 se aflau într-un pavilion construit în anul 1983. În urma unei expertize efectuate în anul 2008 s-a stabilit că **structura existentă nu mai corespundea din punct de vedere al rezistenței și stabilității, astfel că nu se încadra în normele tehnice în vigoare**, fapt ce impunea luarea unor măsuri urgente printre care înlăturarea celui de-al treilea nivel de pat.

Cu ocazia efectuării anchetei s-a putut observa că erau numeroase camerele în care cel de-al treilea nivel de pat încă mai exista, **supraaglomerarea era foarte evidentă** (27 de paturi dispuse pe trei niveluri într-o cameră de aproximativ 45 mp sau 8 paturi într-o cameră de aproximativ 16 mp). În camere era **mizerie și condens, în băi erau infiltrații de apă și mucegai, iar instalațiile sanitare insuficiente erau defecte. Ferestrele nu asigurau lumina naturală și aerisirea camerelor, iar becurile existente nu erau suficiente pentru asigurarea iluminatului artificial. Majoritatea camerelor nu aveau mobilier (în afară de paturi și câteva băncuțe), deținuții fiind obligați să mănânce în**

pat. Lucrurile personale erau ținute în pungi sub pat deoarece cambuzele erau foarte mici, întunecoase, neigienizate.

Persoanele private de libertate, deși au colaborat cu echipa arătând toate problemele cu care se confruntă, erau nemulțumite de condițiile necorespunzătoare de detenție, de asistența medicală acordată, de mâncarea primită și de relațiile cu personalul Penitenciarului Iași.

Unele din camerele vizitate de reprezentantul instituției Avocatul Poporului (camera 3.2 și 3.3) erau în suprafață de 32,85 mp, respectiv 114, 97 mc aer, din care o suprafață de aproximativ 10 mp era ocupată de baie și un mic spațiu de depozitare a hainelor. În camere erau cazate 20-26 de persoane, în tot atâtea paturi dispuse supraetajat pe trei niveluri. Saltelele și lenjeria de pat erau asigurate de administrația locului de detenție, fiind vechi, dar într-o stare acceptabilă. Din informațiile furnizate de deținuți nu a rezultat existența ploșnițelor sau a păduchilor. Pe jos nu era pardoseală, doar ciment, exista câte o fereastră cu gratii la cameră și una la baie, **care nu erau suficiente pentru asigurarea luminii naturale sau a confortului termic.**

Hrana se servea în cameră, în paturi. Băile erau dotate cu câte două grupuri sanitare separate, două chiuvete și două dușuri, **insalubre și insuficiente raportat la numărul mare de deținuți și aflate într-o stare degradată.**

Obiectele personale de igienă și îmbrăcămintea care nu mai încăpeau în locul de depozitare de lângă baie **erau ținute în genți și sacoșe pe paturi.** Din cauza supraaglomerării nu exista posibilitatea amenajării altor spații de depozitare.

Camerele erau dotate cu câte un televizor mic, postat lângă ușă, la care aveau acces vizual doar o mică parte a persoanelor din cameră.

Nemulțumirile deținuților din camera E 3.6. **în suprafață de aproximativ 35 mp, unde erau cazate 24 de persoane private de libertate se refereau la supraaglomerare, la condițiile improprii de la baie și de la dușul comun de pe secție (chiuvete și instalații sanitare ruginite), calitatea necorespunzătoare a mâncării, lipsa luminii naturale în cameră și a mobilierului strict necesar.**

În cadrul pavilionului vechi, în **Secția 6 de deținere**, începând cu anul 2016 au fost realizate reparații de întreținere a tuturor celor 11 camere, astfel s-au tencuit și zugrăvit camerele, s-au refăcut rețelele de canalizare, s-au placat pereții și pardoselile din băi, s-au înlocuit geamurile, chiuvetele, bazinele wc, robinetii, s-au vopsit ușile, caloriferele. La

momentul efectuării anchetei, **deși condițiile din camerele secției 6 erau mai bune decât la celelalte secții vizitate, s-a putut observa existența infiltrațiilor de apă și a mucegaiului în zona băilor, precum și un grad mare de supraaglomerare.**

Pavilionul care cuprindea secțiile 7 și 8 de maximă siguranță era o clădire construită în anul 1997, iar condițiile de cazare erau relativ mai bune decât în pavilionul vechi. S-au putut observa următoarele îmbunătățiri ale condițiilor de cazare: renovarea unui număr de 17 camere de cazare a deținuților din secția 8, s-au montat ferestre cu tâmplărie metalică în 30 de camere, s-a achiziționat lenjerie și articole de pat, paturi metalice cu sertare, mese metalice cu scaune, saltele, perne, pături, cearșafuri, fețe de pernă și televizoare. Cu toate acestea, **în camere era foarte multă umiditate, saltelele erau umede, tâmplăria montată era ruginită pe alocuri, era mucegai în zona geamurilor, iar în băile refăcute erau infiltrații de apă din tavane. Supraaglomerarea era evidentă și pe aceste secții, astfel în camere de aproximativ 16 mp erau cazate 8 sau 6 persoane. Baia la o astfel de cameră era dotată doar cu o chiuvetă, un wc și un duș, ceea ce nu era în măsură să asigure nevoile persoanelor private de libertate. Din discuțiile cu deținuții a reieșit că erau nemulțumiți de condițiile de cazare, de faptul că erau prea mulți într-o cameră, de hrana și asistența medicală primită.**

Camera E.7.26. era în suprafață de aproximativ 16 mp, avea în dotare 6 paturi suprapuse pe două nivele, în care erau cazate 4 persoane private de libertate cu afecțiuni psihice. În cameră era curățenie, baia era dotată cu instalații sanitare noi, care funcționau corespunzător.

Referitor la hrana distribuită persoanelor private de libertate, potrivit Tabelului decadal de repartizare a alimentelor, hrana servită deținuților cuprindea rații zilnice care, servite în totalitate, acopereau necesarul zilnic de calorii. Reprezentantul instituției Avocatul Poporului a analizat calitatea hranei servite în ziua respectivă (ciorbă de fasole și mâncare de cartofi cu carne) și a constatat necesitatea îmbunătățirii acesteia, motivat de faptul că nu corespundea calitativ, fiind fără gust, miros și cu aspect neplăcut (cartofi necurățați).

La momentul efectuării vizitei existau prelevate probe alimentare păstrate într-un frigider destinat special acestui scop timp conform normelor sanitare în vigoare.

Majoritatea persoanelor private de libertate au mai reclamat că **programările la cabinetul medical din penitenciar sau la cele din oraș se fac cu mare întârziere din cauza lipsei personalului medical și de pază.**

Din discuțiile purtate la cabinetul medical cu medicul Dr. Curea Raluca a reieșit că **Penitenciarul Iași se află într-un mare deficit de personal medical, în mod special medici**, mai ales după ieșirea la pensie a medicului șef. Au fost organizate o serie de concursuri la care nu s-a înscris nici un participant.

Cei doi medici angajați cu contract de muncă la Penitenciarul Iași (din care unul angajat din luna noiembrie 2016) nu puteau face față tuturor cererilor persoanelor private de libertate, iar o mare parte a activității lor era reprezentată de întocmirea a numeroase documente, fără de care activitatea medicală ar fi blocată.

Consultațiile medicale efectuate la cerere sau programate erau înregistrate în Registrul de consultații și în Fișa medicală a persoanei private de libertate.

Consultațiile medicale de specialitate erau asigurate prin prezentarea persoanelor private de libertate la unități medicale publice sau private din municipiul Iași (Spitalul Militar Iași, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași etc.), inclusiv la spitale-penitenciar.

Referitor la cabinetul stomatologic din cadrul Penitenciarului Iași, s-a precizat că acesta funcționa deoarece a fost angajat un medic stomatolog din luna septembrie 2016.

Cu privire la persoanele private de libertate ale căror situații au fost examinate de reprezentanții instituției Avocatul Poporului, au fost stabilite diverse măsuri mai ales din punct de vedere medical: programarea de urgență la cabinetul medical pentru consultații, realizarea unor evaluări psihice și examene psihiatrice, transferul la Penitenciarul-Spital București Jilava pentru efectuarea unor analize complete. De asemenea, ni s-a adus la cunoștință și probat cu documente că unele persoane refuză de multe ori tratamentul și regimul prescris, ceea ce îngreunează luarea măsurilor medicale necesare.

Cu privire la demersurile realizate pentru îmbunătățirea condițiilor de cazare din Penitenciarul Iași, conducerea a adus la cunoștința reprezentantului Instituției Avocatul Poporului că, începând cu anul 2016, au fost executate următoarele lucrări: reparat și modernizat 13 camere din Pavilion detenție Corp B(din cadrul secției E7); reparat și modernizat 7 camere din Pavilion detenție Corp A (din cadrul secției E5); reparat și modernizat 5 camere din Pavilion detenție Corp A (din cadrul secției E4); refăcut instalația

de distribuire a apei calde pe tronsonul Centrala termică - Pavilion detenție Corp B - Baie Comună; turnat covor asfaltic în zona de detenție pe o suprafață de 1304 m²; achiziționat geamuri antiefracție pentru înlocuirea celor sparte - Pavilion detenție Corp B; achiziționat și montat 100 seturi paturi metalice - Pavilion detenție Corp B; achiziționat și montat dulapuri inox pentru fiecare cameră de detenție din Pavilion detenție - Corp B.

Lucrările de reparații curente executate la camere de detenție constau în tencuieli cu mortar de ciment și var pastă, confecționat și montat uși metalice la grupurile sanitare, finisaje cu glet, refacerea glafurilor la uși și ferestre, zugrăveli simple cu var pastă, refacerea șapei și a hidroizolației în grupul sanitar, placări cu gresie și faianță, înlocuirea obiectelor sanitare (vas wc, oglindă, chiuvetă), refacerea instalației de apă.

De asemenea, în perioada menționată anterior au fost distribuite cearșafuri – 624 bucăți, încălțăminte – 220 bucăți, pantaloni - 220 bucăți, pături - 200 bucăți, perne - 306 bucăți, fețe de pernă - 412 bucăți, prosoape - 200 bucăți, saltele - 840 bucăți și televizoare 75 bucăți.

Au mai fost achiziționate încă 2 mașini de spălat industriale și 1 calandru (funcție uscat/călcat), iar la bucătărie s-au achiziționat două mașini de curățat cartofi.

Față de cele expuse, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituție coroborat cu art. 13 lit. c), art. 21 și art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite următoarea :

RECOMANDARE

privind dispunerea de către Directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor a măsurilor legale pentru reducerea supraaglomerării, asigurarea condițiilor de detenție și de servire a hranei, precum și a asistenței medicale corespunzătoare pentru persoanele private de libertate din penitenciarul Iași, în sensul :

1. reducerii supraaglomerării în cadrul Penitenciarului Iași, în condițiile în care la data efectuării anchetei efectivul era de 1314 persoane private de libertate la o capacitate legală de 730 persoane, ceea ce reprezenta un indice de ocupare de 180%.
2. eliminării celui de-al treilea nivel de paturi din toate camerele de detenție din Penitenciarul Iași;
3. dotării tuturor camerelor cu paturi și saltele noi, precum și cu mobilierul necesar pentru servirea hranei și păstrarea bunurilor și obiectelor personale;
4. asigurării unui iluminat artificial corespunzător, în special în camerele în care lumina naturală era insuficientă;
5. luării măsurilor necesare pentru îmbunătățirea calității hranei distribuită persoanelor private de libertate;
6. dispunerii măsurilor legale care se impun pentru asigurarea asistenței medicale corespunzătoare (angajarea personalului medical necesar desfășurării activităților din Penitenciarul Iași, aprovizionarea cu medicamentele necesare efectuării tratamentelor).

Administrația Națională a Penitenciarelor va informa instituția Avocatul Poporului cu privire la măsurile dispuse.

Vă rog să primiți, Stimate Domnule Director General, asigurarea înaltei mele considerații.

București, 1 noiembrie 2017

Avocatul Poporului,
Victor Ciorbea

